

EVALVACIJA DIDAKTIČNE IZVEDBE PREDMETA POSLOVODENJE

Mag. Mirjana
Ivanuša Bezjak,
Višja strokovna šola
ACADEMIA Maribor

POVZETEK

Izvajanje izobraževalnega procesa je v veliki meri odvisno od njegove vsebinske, strokovne in didaktične izvedbe. Usklajena kombinacija omenjenih treh dejavnikov je pogoj tako za kakovostno izvedbo pedagoškega procesa kot tudi za uspešno opravljen izpit. Seveda pa si vsak predavatelj želi, da bi znanja, spoznanja in nove poglede študentje tudi po opravljenem izpitu koristno uporabljali pri svojem poklicnem delu. V razpravi je predstavljena evalvacija didaktične izvedbe predmeta Poslovođenje v programu Komercialist višje strokovne šole. Prikazani so rezultati anket in njihova analiza. Omenjeni podatki so povratna informacija, ki bo predavateljici služila za izboljšanje izvedbe predmeta Poslovođenje v naslednjem študijskem letu. Bralec razprave pa bo lahko dobil nove ideje za posodobitev svojih didaktičnih metod poučevanja.

Ključne besede: poslovođenje, didaktična izvedba, andragogika, metode poučevanja, evalvacija

Program poslovođenje je uvrščen med skupne strokovne predmete programa komercialist. Cilj študijskega programa za pridobitev višje strokovne izobrazbe komercialista je izobraziti organizatorje poslovanja s širokim strokovno-teoretičnim in praktično-uporabnim znanjem s področja komerciale.

PREDSTAVITEV PREDMETA POSLOVODENJE

Predmet poslovođenje je uvrščen v program 1. letnika študija. Cilji predmeta so, da študent:

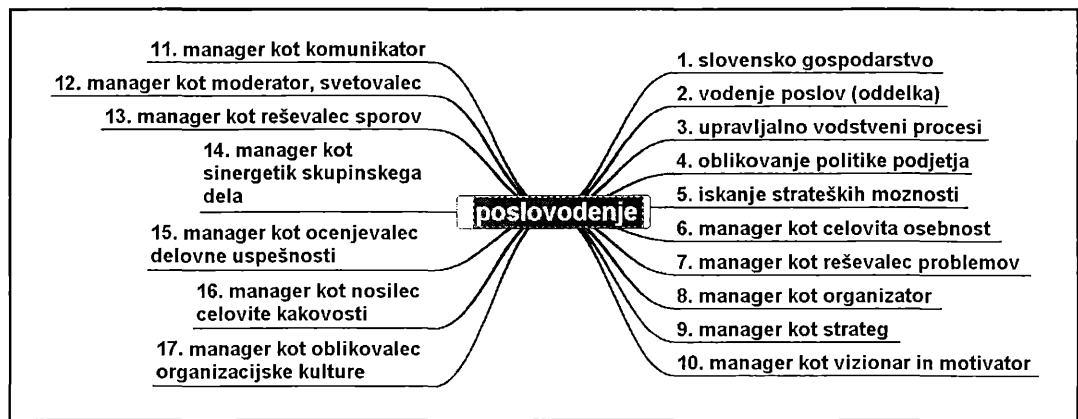
- spozna pomembnost in vlogo vodenja za uspešnost podjetja in posameznika,
- spozna zakonitosti uspešne komunikacije,
- spozna vlogo in pomen motivacije pri vodenju,

- spozna orodja za izboljšanje kakovosti dela sodelavcev,
- z vajo krepi tiste elemente vodenja, ki so nujno potrebni za kasnejše samostojno izpopolnjevanje,
- zna pridobljeno znanje prenašati v prakso.

Vsebina predmeta obsega 17 zaokroženih poglavij, ki jih prikazuje slika na naslednji strani. Vsebine predmeta poslovođenje so povezane s skupnimi in temeljnimi strokovnimi predmeti, predvsem z znanji iz predmetov:

- trženje,
- psihologija prodaje in poslovno komuniciranje ter
- kultura podjetja.

Za študente je zelo pomembno, da znanja, ki jih dobijo pri vseh štirih predmetih, med seboj

povezujejo. Zato je pomembno, da predavatelji različnih predmetov študente vedno znova opozarjamo na povezanost tematik med posameznimi predmeti.

DIDAKTIČNE PRIPRAVE ZA PREDAVANJA

Pri pripravi vsakega predavanja oz. vaj je potrebno upoštevati določene didaktične korake in pristope:

- cilj predavanja,
- intelektualno-spoznavni in formativni cilj,
- cilj poklicne socializacije,
- oblike predavanja,
- vsebino določenega predavanja in znanje, ki ga mora študent osvojiti,
- metode, ki bodo uporabljene.

Pri predavanjih za študente ob delu je potrebno upoštevati določene značilnosti pravil poučevanja odraslih (Požarnik, 1997):

- raznolike in bogate izkušnje, ki jih imajo iz prakse na različnih področjih,
- orientacijo študentov na dejanske življenjske probleme in vprašanja iz prakse,
- njihovo samopodobo kot o samostojnem in odraslem bitju,
- variabilno pripravljenost za učenje,
- starost študentov,
- različno predznanje študentov,

- dejstvo, da se že mnogo let niso formalno izobraževali,
- različne učne navade,
- pričakovanja, da bodo poslušali čim manj teorije in kar največ praktičnih primerov,
- veliko pozornost in motiviranost študentov za študij,
- primerno disciplino pri predavanjih,
- problem »pismenosti« (seminarske naloge, diploma).

Poleg tega se je potrebno ves čas pedagoškega procesa zavedati svojih nalog andragoškega delavca:

- organizirati, voditi in kakovostno izvajati izobraževalni proces,
- svetovati študentom v izobraževalnem procesu,
- spodbujati študente k učenju in aktivnemu sodelovanju,
- pomagati študentom z nasveti, kako študirati,
- uporabljati učinkovite in sodobne metode izobraževanja,
- uporabljati sodobne tehnične pripomočke,
- vzpodbuditi pri študentih interes, potrebe in željo po znanju,
- naučiti študente samostojnega in kritičnega razmišljanja,
- študentom na jasn in razumljiv način podati predpisano snov,

- ustvariti dobro fizično in psihično klimo v predavalnici,
- vzpodbujati študente k definiranju lastnih ciljev,
- pomagati študentom pri doseganju zadanih ciljev.

Priprava predavanj vključuje tudi pripravo, ureditev predavalnice pred pričetkom predavanj. Osebnostno menim, da bi moral biti predavatelj vsaj 15 minut pred pričetkom predavanj v predavalnici. Pripraviti mora pisne materiale, tehnične pripomočke, dodatne materiale, prezračiti prostor in pričakati študente. Predavanja je potrebno začeti točno.

IZVEDBA EVALVACIJE PO KONCU PREDAVANJ

Predavanja za odrasle v zimskem semestru obsegajo 30 ur predavanj in 10 ur vaj v dveh skupinah po 30 študentov. Razdeljena so na 8 srečanj po 5 šolskih ur ob torkih in četrtnih z začetkom ob 16. uri in zaključkom ob 20.30. uri. V tem času sta predvidena dva odmora po 25 minut. Vsebina poglavij, ki jih je potrebno obdelati, je določena z učnim načrtom. Med

odmorom se pridružim študentom ob pitju kave in z njimi poklepetam. Praviloma se zelo aktivno pogovarjamo o tematiki, ki je bila na programu pred odmorom. Nemalokrat pa po koncu predavanj še ostane skupina najbolj aktivnih študentov, s katero nadaljujemo debato. Na zadnjem predavanju jim razdelim pisna navodila o pisnem in ustnem delu izpita. V skladu s pravili, tj. kodeksom šole, zahtevamo, da na izpit pridejo primerno oblečeni (v oblekah in kravatah). Najpogostejša metoda pridobivanja povratnih informacij so vprašalniki. Po predavanjih (in pred izpitom) iz predmeta poslovanje študentje izpolnijo anonimni anketni vprašalnik s 14 vprašanji, ki so razvidna iz analize evalvacije v nadaljevanju.

Za evalvacijo učnega procesa najpogosteje uporabimo vprašalnike.

RAZISKAVA – ANALIZA EVALVACIJE

V nadaljevanju želim predstaviti tudi analizo evalvacije učnega procesa pri predmetu poslovanje, ki je bila narejena na vzorcu 44 študentov. Dobljene rezultate anketnih

Tabela 1: Evalvacija vprašalnika o vodenju učnega procesa pri predmetu poslovanje

odnos predavatelja do študentov	4,9
dinamičnost in zanimivost podajanja snovi ter možnost sodelovanja in izražanja mnenj	4,9
vzpodbujanje k razmišljanju in oblikovanju lastnih stališč	4,9
ali je predavatelj predstavil vsebino predmeta	4,8
ali je predavatelj razložil način ocenjevanja, vsebino in obliko izpita	4,8
angažiranost in prizadevnost ter strokovnost predavatelja	4,8
vzpodbujanje k razmišljanju in samostojnemu oz. timskega delu	4,8
aktualnost podajanja snovi	4,8
povezanost primerov s prakso in uporabnost v praksi	4,8
način in izvedba predavanj ter vaj	4,6
pestrost uporabe učnih metod ter jasnost in razumljivost podajanja snovi	4,6
sistematičnost in preglednost podajanja snovi	4,6
ustreznost študijskih gradiv	4,5
uporaba tehničnih pripomočkov	4,3
skupaj povprečna ocena	4,7

vprašalnikov smo statistično obdelali in dobili rezultate, ki so prikazani po padajočem povprečju ocen za posamezna vprašanja in so razvidni iz tabele 1.

PREDLOG SPREMEMB NA PODLAGI REZULTATOV EVALVACIJE

Na osnovi rezultatov ankete, kjer smo se osredotočili na tiste kriterije, ki so imeli oceno manjšo od 4,80, smo prišli do naslednjih zaključkov:

1. Kriterij načina in izvedbe predavanj je bil ocenjen z vrednostjo 4,6, kar nas postavlja pred izziv, da učne in didaktične metode pri naslednjih predavanjih še izboljšamo in načrtujemo, da bomo predavanja in vaje obogatili z elementi e-učenja.
2. Kriterij pestrosti uporabe učnih metod ter jasnosti in razumljivosti podajanja snovi je bil ocenjen z vrednostjo 4,6. Učne metode bomo dodatno popestrili z določenimi nalogami, ki jih bodo študentje morali preko učnega e-portala narediti doma do naslednjega srečanja. Prav tako moramo posebno pozornost posvetiti dejstvu, da je potrebno študente vedno znova opozarjati na rdečo nit snovi in povezanost z ostalo tematiko.
3. Kriterij sistematičnosti in preglednosti podajanja snovi je bil ocenjen z vrednostjo 4,6. Preglednost podajanja snovi se močno veže na sistematičnost. Zato bomo temu v bodoče posvetili še več pozornosti. Na začetku vsakega predavanja bomo preleteli snov, ki je bila razložena na prejšnjih predavanjih.
4. Kriterij ustreznosti učnih gradiv je bil ocenjen z vrednostjo 4,5. Poleg skript bo na portalu na razpolago še dodatno gradivo za poglobljeni študij.
5. Kriterij uporabe tehničnih pripomočkov je

bil ocenjen z vrednostjo 4,3. Vsako leto je ta kriterij najnižje ocenjen, zato bo potrebno razmišljati o dodatnih tehničnih pripomočkih in narediti analizo želenih pripomočkov. Sorazmerno z vse večjo dostopnostjo in razvojem tehnične didaktične opreme narašča tudi želja po njihovi uporabi.

ZAKLJUČNE MISLI

Uspešnost in kakovost predavanj za študente ob delu je v veliki meri odvisna od dobre priprave, strokovnosti predavatelja, njegove osebnosti ter upoštevanja značilnosti učenja odraslih. Zelo pomemben je prvi vtis in vzpostavitev dobrega vzdušja ter sproščenih odnosov med predavateljem in študenti. Predavanja in vaje morajo biti čimbolj dinamični. Uporabljati je treba različne metode in tehnike poučevanja. Način podajanja naj bo kar najbolj prilagojen znanju in izkušnjam študentov. Vse povedano je potrebno nenehno povezovati s praktičnimi izkušnjami študentov. Podajanje snovi naj bo kar najbolj življenjsko in preprosto s primeri iz vsakodnevnega življenja (Musek-Lešnik, 2001).

Rezultati ankete so vsekakor eden izmed možnih kazalcev merjenja zadovoljstva študentov in iz tega izhajajoča analiza uspešnosti izvajanja pedagoškega procesa.

Poleg anketnega vprašalnika predstavljajo pomembno povratno informacijo tudi odstotek uspešnosti opravljanja izpitov po posameznih izpitnih rokih ter nenazadnje tudi povprečna ocena vseh izpitnih rezultatov.

Poučevanje mora izhajati iz predpostavke, da se obe strani, torej tako študenti kot predavatelji učijo drug od drugega in nenehno izmenjujejo svoje vsakodnevne izkušnje iz prakse. Prav izkušnje študentov lahko izredno obogatijo predavanja.

LITERATURA

Požarnik, B. (1978). Prispevek k visokošolski didaktiki, DZS, Ljubljana.

Uspešnost učnega procesa je odvisna od dobre priprave predavatelja.

Ivanuša, M. (2004). Poslovanje. Maribor: Academia.
Musek-Lešnik, K., in Bergant, K. (2001). Samoevalvacija v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.

